

QUEL

1897 Senmanari humorístich de bona mena — 5 céntims. — Administració: Fontanella 5 entressol 1.^a

celebrava ab cants, ab festas,
alegria y goig sens fi
la diada de Sant Jaume
l' any mil vuit cents trenta cinch.
Tot estava à punt de solfa
per portar à cap los fins
dels caps-pares de la patria,
o 'ls padastres, mes ben dit.

La gent estava avisada,
lo poble baix infelit
à punt de cumplir las ordres
rebudas de sons capdills.
Los heroes, elxint de taula
després de dinar, ben tips,
desfilaren ab prestesa
per reunir-se al Torín.
Aquell dia no hi mancava,
(ja potser hu presumiu)
no hi mancava l' espectacle
nacional, com se sol dir.

Sota un sol d' encesa flama
que enlluernava ab son brill
la plassa de Barcelona
estava al fort del bullir.
Rebullian ab desordre
entre tabola y burgit
las iatllas, las blasfemias,
esbalots, insults y crits.
Los caps calents que grunyan,
uns anant altres venint,
en quisquint hi recremava
un volcà dintre del pit;
y per aplacar la febra
que 'ls tenia enrogullits
volian ab rabia folla
sang rajanta....y góts de vi.
Al presentarse en la Plassa
raquiticament vestits,
la cuadrilla dels Gitanos
disfrescats de ballarins,
va sortir d' aquellas bocas,
unanimament, un crit,
puig havia arribat l' hora
de satisfer son desitg,
de veure sang com rajaba...
y s' en volian fé un tip.

Al comensar la corrida
comensan los alarits,
los gestos, las amenassas,
la baranda sens fi,
la cridoria mes desfeta,
los xiulets esferhints,
lo mes suprem dels escandols...
última etapa del vi,
Y ¿sabeu perquè cridavan?
Lo motiu es prou sensill.

Lo poble...estava horratxo!
los toreros...ensopits.
Los toros varen ser mansos,
y al veure que 'l seu desitj
no podia satisferse,
culparen...;be ho tinch de dir!
donaren la culpa...als frares,
ells eran culpables; si.

Y com que tota la farsa
per consumar lo gran crim
ab temps estava forjada.
ab lo intent mes baix y vil,
d' alli 'ls punyals ne sortiren
ab que brassos d' assassins
deben venjar l' ofensa
del poble barceloní.

D' alli 'n sortiren encesas
las teyas que, flamejant,
habian de tornar en runes
los cenobis mes antichs.

D' alli va sortir lo poble
mes asquerós y envilit
que llibertats pregonaba
y llibertat! repetint,
desplegaba la bandera
de l' anarquia y lo crim.

¡Liberals! Glosauvos are,
ja lograreu vostres fins.
¡Contau, contau las resultas
que dels vostres fets culiu!

Era Espanya, per vosaltres,
lo poble mes infelit,
y puig lo vostre sistema
tants anys ha ja que 'l seguiu,
¡espliqueu nos las ventatges
que haveu pogut obtenir!
Digaunos quins fruits se cullen
en est arbre malchit
plantat un jorn de tenebres
per un poble de butxins.

Liberals: vull recordarvos
les glòries ab que lluhiu;
vull contar vostres victorias,

vostres gestes, las vull dir;
puig no es just que las ignorin
ni 'ls liberals que viviu,
ni la història las oculti
à los fills de vostres fills.

24 Juliol de 1897.

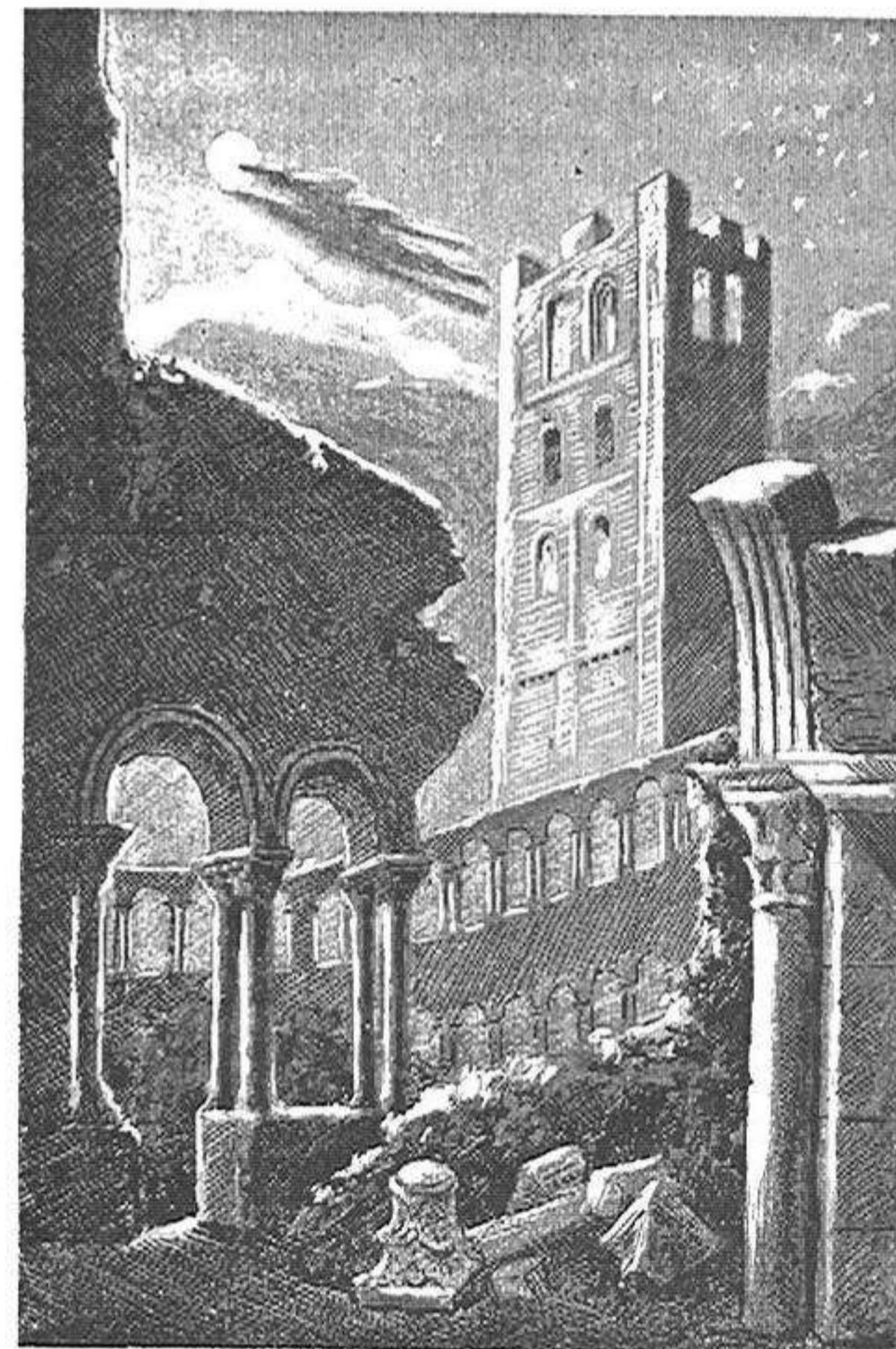
FLOSTICH.

UN EPISODI

En los diferents carrers de nostra ciutat l' animació era extraordinaria. Lo populacho eridava devant de las portas dels convents.

Los crits de ¡Morin los frares! aixordavan; las veus eran roncas, aiguardentosas; de promte s' alsaren d' entre la multitut alguns brassos armats, mentres altres enlayraban teyas resinosas que flamejaven ab sagnosa llum, illuminant aquells rostres pálits per la rabi y la venjansa.

Las turbas se precipitaren per carrers y plassas entre las que hi havia alguna dona ab la cabellera estesa, los ulls sangrientes, mostrant en son bras l'



Cristià, detent los peus, resa y contempla
y plora, si tu vols, tal soletat,
Que un jorn de destrucció, de sang è incendi
va passar per aquí la llibertat.

afilat punyal qu' espurnejaba.

¡Terrible espectacle d' un poble emborratxat per la rabi!

¡Oh nit del 25 de Juliol del any 35!

¡Oh nit de ruina, de sang, de destrucció y d' incendi!

¡Com no coneixian aquelles turbas que agitaban en l' ayre l' antorcha incendiaria, que d' uns ignocents ne anavan à fer uns màrtirs?

La turba incendiaria y d' asesins que prenia part en aquella orja infernal va precipitarse pel carrer del Carme y va detenir-se devant de la porta del convent de Carmelitas calssats que, senyalat també per servir de combustible, no va tardar molt en despedir una roja columna de flamas.

Alguns dels frares s' habian dirigit à la iglesia y postrats devant del altar pregaban pels qui, poc després, habian de asesinarlos de la manera mes vil y horrorosa.

Altres habian pogut amagarse y un d' ells, pretingut escalar una tapia, havia perdut l' equilibri cayent sobre las llosas del claustre.

Un llech que ho va veure, compadeixentse del pobre qu' exhalava tristes suspirs y per arrancarlo de las garras d' aquells butxins que estaven prop d' invadir lo claustre, l' agafà d' un brassat y va portarlo darrera d' un pilot de pedras qu' estaven amontonadas prop del safretx, mentres aquella furia d' inhumans se precipitava per totas las dependencias del convent que flamejava.

Lo llech, va fer acurrucar al ferit recomenantli que reprimis los ays, que sospengues lo respir y desseguida va ficarse ab cuidado en aquell safretx que 'ls hi servia per rentar la roba.

Apesar del cuidado, algun soroll debia fer lo

llech, quan un dels assassins va dir als altres:

—Hola, sembla qu' he sentit soroll.

—¿Perquè ho dius? —l' hi digué un.

—No ho sé, pero se'm figura haber sentit remouer l' aigua y juraria que hi ha granotas... ab hábit.

—Estarém alerta.

—Y ab lo fusell preparat.

Al cap d' alguns minuts va sonar un tiro.

—¿Qu' es això? —digué un d' ells.

—No ho deya? afegí l' primer. He vist sortir un cap entre l' aigua del rentadó.

—¿Anem à resistirlo?

—No, millor serà esperar. Si verdaderament hi ha un frare, no tardarà en tornar à treure l' cap y llavors farem focs tots plegats. Això serà mes divertit y curiós.

Tots prepararen l' arma y fixaren la mirada sobre la superficie de l' aigua.

Als pochs moments, lo llech va tornar à treure l' cap fora de l' aigua per respirar.

Tres ó quatre detonacions varen repercutir en las altas voltas del convent y tres ó quatre balas ofegaren lo xiulèt en l' aigua.

Va seguir un moment de silenci.

Lo llech, que s' ofegava, tornà à treurer lo cap al poch rato. Las balas xiularen de nou, pero aquesta vegada habian fet blanch. L' aigua va agitarse y una exclamació de goig va sortir d' aquelles bocas d' assassins, mentres un gemèch de dolor, tris, profont, d' agonía s' escapava del pit del pobre llech que s' extremia per sobre l' aigua.

—L' hem cassat —exclamaren aquelles fieras.

Entre tant lo frare que, mitj aplastat per la calguda, continuava acorrocat radera l' pilot de pedras, al sentir los tiros y l' gemèch de son caritatius salvador, va fer un esforç sobrehumà per alsarse y corre en son aussí, pero la sang que continuament l' hi rajaba d' una ferida al cap l' havia debilitat de tal modo, que tornà à caurer, defallit, sobre aquell dur paviment regat per la sang de les seves propias venas.

—Me sembla que alguna cosa s' ha mogut per allí. M' apostaria cualsevol cosa que per aquí corra algun altre frare —va interrompre un d' ells.

Reunirense tots aquells butxins, resistaren y no'ls fou difícil trobar al Carmelita que, veyentse perdonat é implorant misericordia al Cel, havia pogut posar-se de genolls.... y resaba.

—Ja 'l tinch! —grunyi un d' aquells desanimats, mentrens los altres deyan:

—¡Mata 'l!

—¡Assessina 'l!

—¡Tiremlo à l' aigua!

—¡Crememlo viu!

—No, fusilemlo.

—Matemlo à garrotadas.

—Que 'ns digui primer ahont son los altres.

—Digas, pare, ahont s' han refugiat los teus companyans?

L' infeli no contestava. Agenollat entre aquell grup d' homes freneticis y embrutits, lo pobre Carmelita, afusat però seré, continuaba resonant ab veu baixa.

—¿No vols respondre, frare?

Tampoch contesta l' Carmelita.

Llavors un d' aquells infames va adelantarse y l' hi descargà al cap un trement cop de culata.

—¡Jesús meu! —murmurà cayent à terra l' religiós.

—¿No vols parlar, pillo? —va cridar un d' aquells homes. ¡Oh! ja veuras com parlarás desaguada.

Y l' hi donà un bayonetasso al ventre proferint una horrible blasfemia.

—¡Jesús meu! —repetia l' martir dirigint sos entelats ulls al Cel. ¡Jesús Deu meu! —exclamava de nou al sentir l' afilada punta d' un punyal que l' hi crusaba la cara.

Llavors aquella turba de caribs va cebarse en aquella víctima.

Tots varen volgut darli un cop, una punyalada.

Lo remataren à culatossal, à bayonetossal à cops de sabre, en mitj de las sarcàsticas riatlles y de las mes terribles blasfemias.

Aquells no eran homes, eran hienas.

¡Oh! quina escena mes horriblyment espantosa, illuminada per la rojenca claror d' un incendi!!

¡Pobres màrtirs!

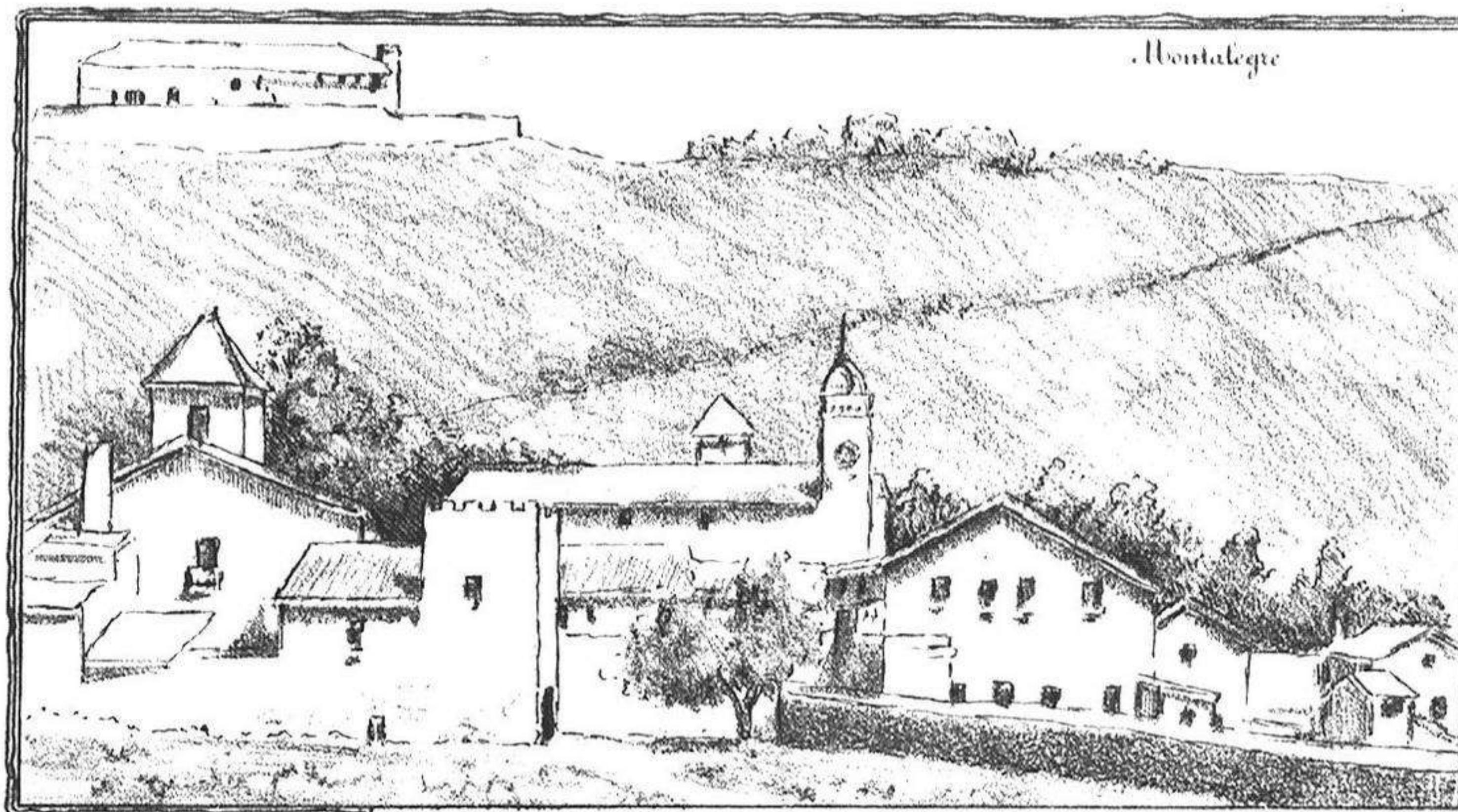
Y ¡¡ay dels assassins!!

V. B.

per la copia. VOLTREGANÉS

CRÓNICA

S' ha presentat en nostra administració un estudiant molt aplicat y que no té cap pél de tonto y 'ns ha recitat varios fragments d' algunes poesies llegidas en una vetllada ab que los Jesuitas espanyols residents en lo Chateau du Sede de Arriege obsequiaren al Illim. Doctor Caixal avans de incorporarse aquest en los



exercits de D. Carlos per mandato exprés del inmortal Pio IX.

La senmana pròxima, si 'ns es possible arrancarlas d' allà hont jauhen, ne publicarem una qual autor gosa encar de plena vida, y mes tart algun' altre quellegí un respetable fill de Sant Ignaci que segons di-huen havia pres part mol activa en la cuestió nocedalina ó integra.

Demà celebra'l s'us dias nostre Illustrissim y bondados Prelat.

Com á ovellas del seu remàt, desde 'l fons del nostre cor l'hi enviem nostre humil felicitació y preguém al Senyor l' hi torni la salut de que està sempre tan necessitat.

També celebra demà sa festa onomástica lo Princep D. Jaume, l' intrepit y valeros fill de D. Carlos.

Nasqué lo dia 27 de Juny de 1870 en Vevey (Suiza) apadrinantlo lo seus avis paterns Don Joan y Donya Maria Beatriz.

Durant la passada guerra va visitar al seu august pare D. Carlos, qui alsantlo en los seus brassos va presentarlo al exercit que desfilava devant d' ell. Quan lo jubileu pontifici, fou lo portador á Lleó XIII del pectoral de brillants de familia ab que obsequiaren los Duchs de Madrid á S. S.

Alguns de nostres redactors que 'l coneixen personalment, no tenen prou boca per analitzar las seves prendas personals.

Lo Mestre Titas se complau en felicitarlo com á una esperança per nostra desgraciada Patria.

SONET

À MON GERMÀ

Un dia d' extremini y de matansa
que fresh encar està en la pena mia,
un trist pressentiment mon cor feria
al sentir lo primer crit de: ¡Venjansa!
¡Pels pobres enclaustrats no hi ha esperansa!
vaig esclamarne jo ab greu melangia,
mentres aquella turba, que corría,
cap als Carmelitans, com fera, avansa.
Jo hi corro esferehit. ¡Horrible escena!
Mon germà en terra estés, de punyaladas
cuisit tot lo seu cos, sens ulls, l' esquena
rustida per lo foch, sas mans talladas.
Prench son últim sospir que 'l cor m' apena
y vaig robar sas vestes consagradas.

UN VELLÉT.

MISERIAS

De tal manera crech que dehuen calificarse las moltas escenes que tots los días estém presenciant per aquests carrers y plassas, sent una verdadera vergonya que en la segona capital d' Espanya, ahont hi ha tan luxo, tan boato, tans espectacles y 's tira, com vulgarment 's diu, l' or, se vejin rengleres de pobres de totas edats que, ademés de no tenir casa ni hospedatge, 'ls hi falta lo mes necessari per atendrer á la seva existencia. ¡Oh! terrible es pensarhi. Quan una persona de bons sentiments compara la manera com uns derrotxan; y ademés de las escenes públicas presencia las privadas en algun quint pis d' aquellas casas

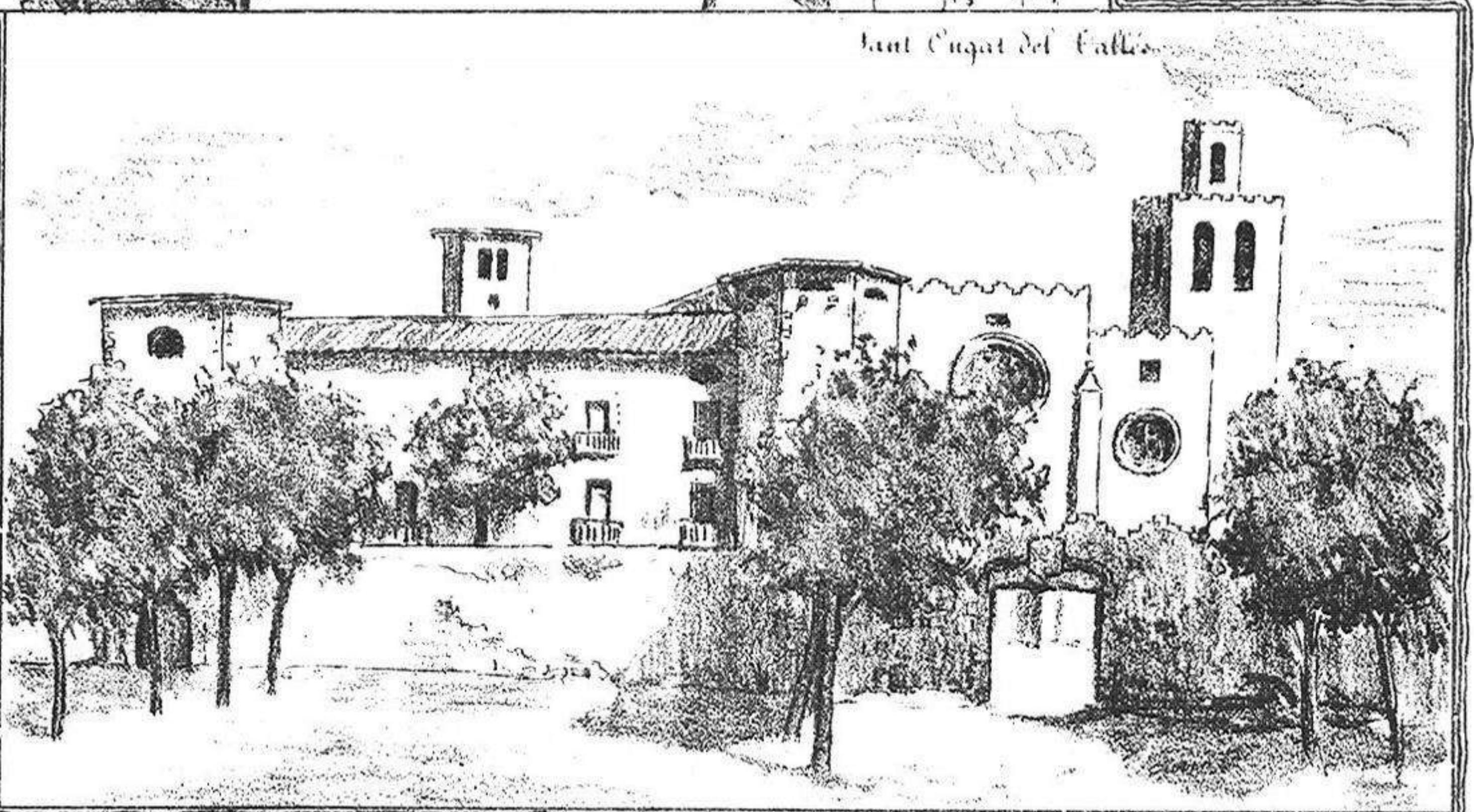
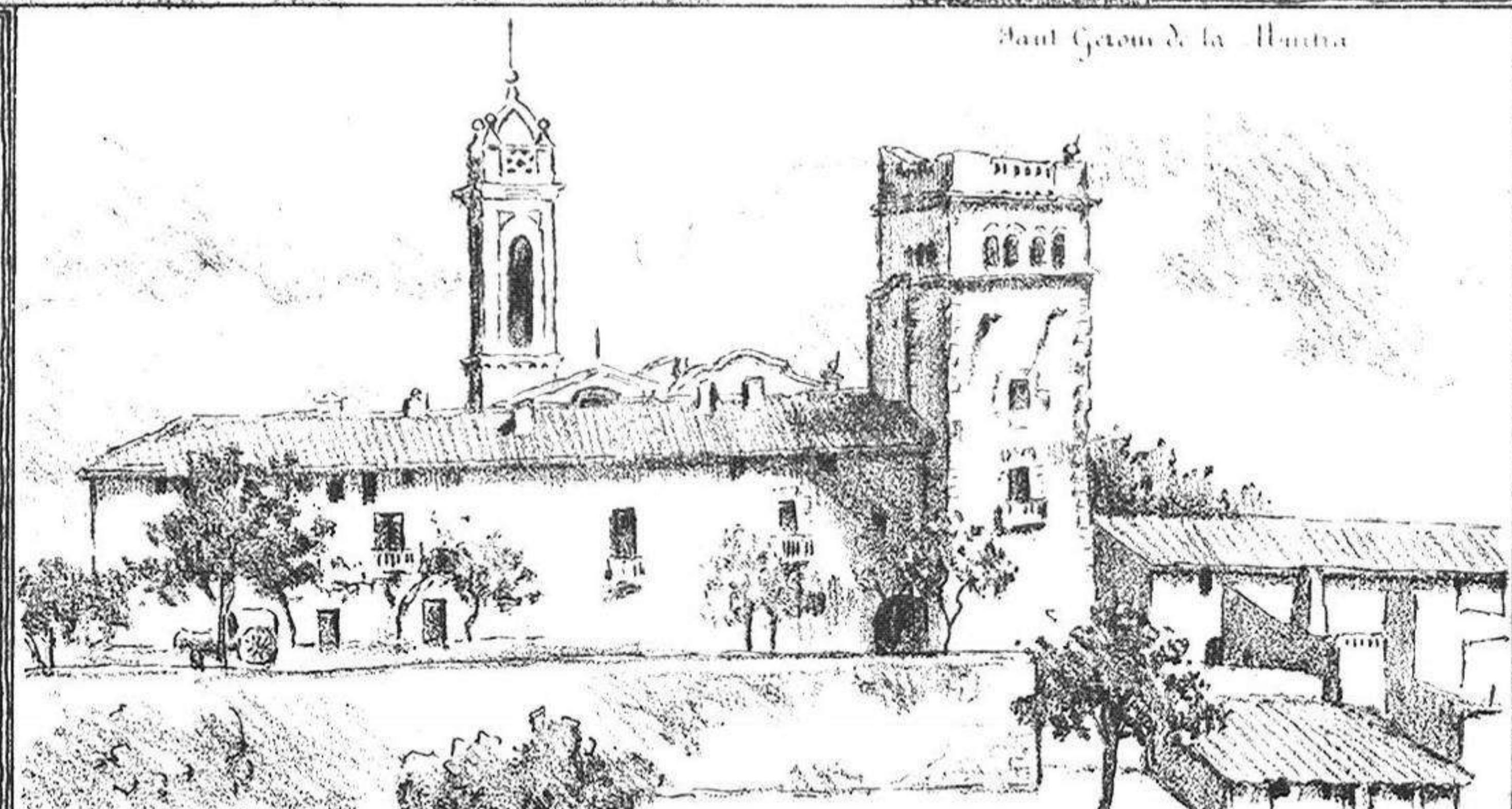
que per las moltas habitacions que contan semblan pobles, ahont s' hi troba una numerosa família que 's compon d' un matrimoni sense salut ni feyna, ab cinch ó sis criaturetas anèmicas y defallidas que podrían ser hermosas com un sol si sos pares tinguessin una mínima part de lo que altres tiran sense cap profit ni utilitat. Quan se contemplan semblants espectacles, un no pot menos de reflexionar la responsabilitat terrible que tindrán devant de Deu los que siguent poseedors de grans capitals s' olvidan ab tanta facilitat de 'ls que 's moren de miseria.

Aquesta falta de caritat, filla de las pocas creencias religiosas, es la que contribueix d'un modo poderós á que hi haigi entre 'l rich y 'l pobre aquest antagonisme que degenera en enveja del segon contra del primer, perque veu aquell en los actes d' aquest la diferencia del ben estar y 'l despreci ab que se 'l mira, motivant aquellas conseqüencies tan fatals que alguna vegada havem tingut de lamentar.

No dumptem pas que molt podria ferse si la majoria dels que disfrutan de grans capitals destinessin una part de lo sobrant á aquestas societats benèficas,

com per exemple la de Sant Vicents de Paul, que bé ho necessita 'per aixugar llàgrimas, vestir als despullats, donar pá á qui no 'n té, ademés de donarllisons de moral y concells á tants pobrets que totaixónecsitan.

Capitalistas, ricatxos, hisendáts; penseu y ficsseuse en lo difícil qu' es pel pobre guanyar-se las caixaladas. Un dia tristement recordat lo poble sentia fam de liberalisme y assassinava fraries. ¡Ay de vosaltres lo dia que senti fam de pá! ¡Quin any 35 vos espera!



CORRESPONDENCIA

Flostich.—¿Podria demà passar per aquesta administració?
Flistis.—Cuan vingui á Barcelona serveixis passar per casa á veure si vosté pot deixirr un geroglific.
Estanqué d' Hospitallet. - Si té en conte l' indole de nostre periodich, lo de vosté anirà sempre. Vosté val molt.
Un pagés de fora. ¡Viva l' agricultura y 'ls seus escrits!
Látigo.—Usant un altre pseudonim l' hi agrahiré la seva cooperació. Ja un altre l' usa.
Gorrella poetich.—Are, va bé, Ho publicarém ab gust.
Llampéch.—No pot anar ni ab rodas.

Tip. Lit. J. JUTGLAR, Passatge Hort dels Velluters, 2.
(Plaça de Sant Pere)